

41. The effects of strategic bombing on the German (Japan's) war economy / US Strategic Bombing Survey, 1945-46. – Washington, DC : US Department of the Air Force, 1946. – 244 p.
42. Thompson E. A. Taxation and national defense // Journal of political economy. – 1974. – 82. – P. 755-782.
43. Tullock G. The social dilemma: economics of war and revolution. – Charlottesville, VA: Center for Study of Public Choice; University of Virginia, 1974.
44. Wan H. Y. A contribution to the theory of trade warfare. Dissertation. – Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, 1961.
45. Weidenbaum M. The economics of peacetime defense. – New York : Praeger Publishers, 1974.
46. Weidenbaum M. Small wars, big defense: paying for the military after the Cold War. – New York : Oxford University Press, 1992.
47. Williamson O. E. The economics of defense contracting: incentives and performance / Issues in defence economics. R. N. McKean (ed.) – New York : Columbia University Press, 1967. – P. 217-278.
48. Wittman D. Nations and states: mergers and acquisitions; dissolutions and divorce // American economic review. Papers and proceedings. – 1991. – 81. – P. 126-129.
49. Wolfson M., Farrell J. P. Economic warfare between the superpowers / Peace, defense and economic analysis. C. Schmidt, F. Blackaby (eds.) – London : Macmillan, 1987. – P. 155-184.
50. Wong K. Foreign trade, military alliance, and defence-burden sharing // Defence economics. – 1991. – 2. – P. 83-103.

УДК 339.9

Дзяд О.В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

Кручек А.С.

магістр з міжнародної економіки

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄС ПІСЛЯ ПІДПИСАННЯ ЛІСАБОНЬСЬКОГО ДОГОВОРУ

Встановлено причини переходу до нової інвестиційної політики ЄС. Після підписання Лісабонського договору інвестиційна політика є спільною горизонтальною політикою з винятковою компетенцією ЄС. Основним елементом політики ПІІ є інвестор-державний механізм врегулювання суперечок. Європейська політика спрямована на досягнення цілей тисячоліття, стратегії «Європа 2020».

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, інвестиційна політика ЄС, Лісабонський договір, виняткова компетенція ЄС, інвестор-державний механізм врегулювання суперечок, стратегія «Європа 2020».

Дзяд Е.В., Кручек А.С. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЛИТИКА ЕС ПОСЛЕ ПОДПИСАНИЯ ЛИССАБОНСКОГО ДОГОВОРА

Установлены причины перехода к новой инвестиционной политике ЕС. После подписания Лиссабонского договора инвестиционная политика является общей горизонтальной политикой с исключительной компетенцией ЕС. Основным элементом политики ПИИ является инвестор-государственный механизм урегулирования споров. Европейская политика направлена на достижение целей тысячелетия, стратегии «Европа 2020».

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, инвестиционная политика ЕС, Лиссабонский договор, исключительная компетенция ЕС, инвестор-государственный механизм урегулирования споров, стратегия «Европа 2020».

Dzyad O.V., Kruchek A.S. EU INVESTMENT POLICY AFTER THE LISBON TREATY

The reasons of the transition to the new investment policy of the EU have identified. After signing of the Treaty of Lisbon a common investment policy have been horizontal policies with exclusive competence of the EU. Major feature of FDI is investor-state dispute settlement mechanism. It aims to achieve the Millennium Development Goals, strategy «Europe 2020».

Keywords: foreign direct investment, the investment policy of the EU, the Treaty of Lisbon, the exclusive competence of the EU, investor-state dispute settlement mechanism, the strategy «Europe 2020».

Постановка проблеми. Однією з головних рушійних сил процесу інтернаціоналізації та глобалізації економіки є міжнародний рух капіталу у формі прямого іноземного інвестування. Інвестиції прискорюють економічне зростання як в розвинутих, так і в країнах, що розвиваються, причому виконують різноманітні функції: виступають джерелом капіталу для урядів задля економічного зростання або «латання дір» у національній економіці, є фінансовим джерелом для реалізації інфраструктурних проєктів, відкривають нові можливості зростання експорту, сприяють пришвидшенню передачі технологій та модернізації виробництва, забезпечують податкові надходження, сприяють створенню нових робочих місць, відтворюють сприятливі умови ведення бізнесу для національних компаній, заохочують розвиток підприємництва [1].

З економічної точки зору, актуальною була й залишається проблема незбалансованості ефектів від

прямого іноземного інвестування. Переваги ПІІ не є автоматичними, позитивні наслідки залежать від бізнес-середовища, поведінки інвестора, стану національної економіки, політичних, інституційних та інфраструктурних факторів. Діючі міжнародні інвестиційні угоди, у першу чергу, містять положення про права та захист інвестора, натомість, роль, права та зобов'язання держав – не завжди регламентовані. Зростаючі ризики урядів, приватного сектору у приймаючій країні також пов'язані з відсутністю уніфікованого міжнародного інвестиційного законодавства, у тому числі у секторах «зеленої економіки».

Після підписання Лісабонського Договору (2007) набуло чинності положення про виключну компетенцію ЄС з питань прямих іноземних інвестицій (ПІІ). На практиці це означає суттєві зміни правового, інституційного, організаційно-економічного характеру не тільки у відносинах між країнами-членами ЄС, а

й формування й реалізацію механізмів міжнародної інвестиційної політики у відносинах з третіми країнами, у тому числі у рамках регіональних торговельних угод.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання модернізації інвестиційної політики ЄС розглядали економісти, політологи, урядовці, серед них: К. Бломквіст, КГ. Іетто-Джилес, Р. Кеохейн, Х. Милнер, Д. Кентвел, М. Бунгуберг, М. Мейс, Кадер Аріф, Дж. Тобін, М. Буш, Л.С. Поульсен, К. Шлутер, Н. Бернасконі-Остервальдер, С. Вулкок та інші [2-8]. Серед зарубіжних учених та інститутів ЄС найбільш дискусійними залишаються питання про узгодження позицій країн, адаптацію двосторонніх інвестиційних угод країн-членів до нових правил інвестування, арбітражну систему «інвестор-держава» при урегулюванні спорів і виконання цих рішень, принципи нової політики, уніфіковані (типові) інвестиційні угоди.

Постановка завдання. Мета роботи полягає у тому, щоб встановити причини модернізації та складові інвестиційної політики ЄС після підписання Лісабонського договору, змоделювати її вплив на конкурентоспроможність та економічний розвиток країн-членів ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливу роль для ЄС відіграють прямі іноземні інвестиції. За даними ЮНКТАД, у 2011 році ЄС залишався нетто-експортером інвестицій. Протягом року в економіку третіх країн було інвестовано понад 370 млрд. євро, залучено до ЄС – 225 млрд. євро, що відповідно становило 43,5% та 35,6% загальносвітових обсягів інвестицій. Незважаючи на значне зростання інвестиційних потоків, міграція капіталу не досягла до кризового рівня 2008 року [9]. Проведені розрахунки показують, що основними країнами-реципієнтами європейських інвестицій були: США (29,9%), Швейцарія (8,6%), Бразилія (7,5%), Китай (4,7%), Канада (3,3%), які спрямовувалися з Люксембургу (29,9%), Великобританії (24,0%), Німеччини (9,0%) та інших країн. Провідними інвестиційними донорами в економіку ЄС виступали США та Швейцарія, на їх частку приходилося 50,9% та 15,4% всіх залучених інвестицій. Провідними країнами-реципієнтами ЄС виступали Люксембург (38,0%), Швеція (6,9%), Іспанія (6,8%), Велика Британія (6,1%), Франція (5,4%) та Німеччина (4,7%) [10]. Таким чином, високу інвестиційну активність продемонстрували найбільш розвинені країни – фінансові центри ЄС, країни з доходом нижче середньоєвропейського не отримували або отримували суттєво обмежені позитивні ефекти від залучення ПІІ.

Протягом 2000-х рр. відбулися зміни у регіональній спрямованості ПІІ ЄС. Якщо у 2003-2005 рр. співвідношення між внутрішньорегіональними та позарегіональними інвестиціями ЄС становило 1:1, то у 2009-2011 рр. внутрішньорегіональними були 42% обсягів, 58% – носили позарегіональний характер.

З середини 90-х рр. правову основу регулювання ПІІ формували двосторонні угоди країн, підписані за правилами ГАТС, окремі питання підпадали під дію ТРИМС глобальної торговельної системи, та були скеровані провідними принципами для багатонаціональних компаній ОЕСР. Із 1557 двосторонніх інвестиційних угод країн ЄС, діючих на кінець 2008 року, 147 (9,4%) – укладені Німеччиною, 105 (6,8%) – Нідерландами, 103 (6,6%) – Францією, 102 (6,6%) – Великою Британією, при тому, що кількість угод Греції, Іспанії, Данії, Португалії, Фінляндії, країн

Балтії коливалась від 38 до 60 (у межах 2,5-3,9%) [11]. Обсяг інвестованого капіталу, розрахований на одну угоду, становив у Німеччині 2278 млн євро, Нідерландах – 1939 млн євро, Великій Британії – 5912,5 млн євро, Франції – 3344,3 млн євро. У той час, коли основні конкуренти ЄС – США, Японія – уклали 48 та 11 двосторонніх угод відповідно, середній обсяг інвестування за однією угодою становив 47334,5 млн євро у США та 44496 млн євро – в Японії.

Серед розвинутих країн набирає актуальності проблема незахищеності прав інвесторів. За даними ЮНКТАД, із 214 зареєстрованих випадків у Міжнародному центрі з врегулювання інвестиційних спорів (МЦВІС) протягом 2008-2012 рр., 113 зареєстрованих випадків (або 52%) приходилося на країни ЄС, з яких 27% – взаємні претензії країн ЄС на основі двосторонніх інвестиційних угод та Договору про Енергетичну хартію [12]. Тільки у 2012 р. ініційовано, але не розглянуто 52 справи, з них 31 – європейськими інвесторами, що становило 60% від усіх зареєстрованих випадків. Таким чином, ЄС одночасно стикається з проблемами нерівномірного залучення країн у міжнародні інвестиційні процеси, суттєвим відставанням від США та Японії за показниками інвестиційної активності, пов'язаними у тому числі з особливостями національного законодавства країн з питань захисту прав інвесторів.

Набуття чинності у грудні 2009 року Лісабонського договору докорінним чином змінило роль Європейської комісії, Європейської ради міністрів та Європейського парламенту у виробленні, прийнятті рішень та реалізації інвестиційної політики ЄС. Відповідно до Лісабонського договору, відбулися наступні зміни [13]:

- ПІІ розглядаються як складова частина спільної торговельної політики ЄС (ст. 207 договору);

- ЄС отримав виключну компетенцію з питань інвестиційної політики, включаючи захист інвестицій (ст. 3(1)e);

- європейські інститути застосовують звичайну процедуру прийняття рішень з питань інвестиційної політики;

- Європейський парламент дає згоду на укладання інвестиційних договорів.

Наведені зміни означають, що країни – члени ЄС не можуть самостійно продовжувати укладати двосторонні договори про інвестування, оскільки вони «делегують всі функції» на наднаціональний рівень інститутам ЄС. За процедурним питанням, Європейська Комісія виробляє проект постанови, який передає для обговорення та затвердження Європейській Раді та Європейському парламенту. Щодо діючих двосторонніх угод, то ЄС запропонував механізм «опікування» (grandfathering) інвестицій з боку європейських інститутів. Чинні до підписання Лісабонського договору інвестиційні угоди країн визнаються легітимними та продовжують діяти, але «тестуються» на предмет відповідності європейським нормам. У разі невідповідності окремих положень країни мають переглянути положення діючих угод, створити базу для обговорення умов за новими угодами [14]. Таким чином, країни-члени делегують свої повноваження з питань інвестиційної політики ЄС, у свою чергу, ЄС надає їм повне право використовувати ці повноваження. Відповідно до Лісабонського договору інвестиційна політика перетворилась у спільну горизонтальну політику ЄС.

З 2009 року посилилась роль інвестиційних чинників розвитку країн, значимість їх як у внутрішній,

так і у зовнішній економічній політиці. На відміну від уніфікованої торговельної політики, європейські підходи щодо спільної політики знаходяться на стадії розробки, окремі її положення Європейська комісія виклала у комюніке «На шляху до всеосяжної європейської міжнародної інвестиційної політики» у липні 2010 р. [15]. Кроком до формування правил спільної інвестиційної політики став запропонований Європейською комісією у липні 2012 року проект тексту про інвестор-державне врегулювання суперечок в інвестиційних угодах ЄС [16]. Пропозиції полягають у створенні інвестор-державного арбітражу на основі діючих арбітражних правил у межах Міжнародного центру з врегулювання інвестиційних спорів (МЦВІС) і Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), забезпеченні прозорості при врегулюванні спорів, розробці правил формування конституції трибуналів та кодексу поведінки арбітрів при вирішенні спірних питань, правил виконання арбітражних рішень.

Започаткування спільної політики у сфері інвестицій також відкриває нові орієнтири у торговельно-інвестиційних відносинах країн ЄС з третіми країнами. Важливим завданням торговельної політики ЄС є створення зон вільної торгівлі, у тому числі через підписання регіональних торговельних угод із включенням до них питань про зовнішньоторгівельну (тарифну та нетарифну), інвестиційну, соціальну, екологічну політику та політику конкуренції, захист прав інтелектуальної власності, державну допомогу та регулювання сфери послуг.

Розробка, прийняття та запровадження уніфікованих принципів і правил інвестування, типового інвестиційного договору з розвинутими країнами та країнами, що розвиваються, «інвестор-держава» механізму вирішення спорів дозволить вийти ЄС на якісно новий рівень переговорів із Канадою, Сінгапуром, Китаєм, Індією, Японією, з якими вже є регіональні торговельні угоди та підписати нові з США та АСЕАН.

Для уніфікації національного інвестиційного законодавства країн, створення однакових, недискримінаційних умов для інвестування та захисту прав міжнародних інвесторів ЄС прийняв Постанову № 1219/2012 від 12 грудня 2012 р. про встановлення перехідних домовленостей для двосторонніх інвестиційних угод між державами-членами і третіми країнами. Постановою передбачено, що з січня 2013 року роль ЄС у переговорах буде постійно зростати, а європейські угоди поступово витіснятимуть двосторонні країни-членів ЄС [17]. Відповідно до ст. 13, перш ніж розпочати процес врегулювання спору з третьою стороною, країни – члени ЄС повинні отримати згоду Європейської комісії, спільно проводити консультації, співпрацювати під час вирішення спірних рішень, використовуючи відповідні механізми. Тобто Комісія не тільки контролює процес урегулювання спорів, а й активно бере участь у розв'язанні спірних питань.

Важливою складовою інвестиційної політики ЄС є запровадження механізму врегулювання спорів, нерозривно пов'язаного із затвердженням принципів і норм міжнародно-правового захисту інвестицій у країнах-реципієнтах. ЄС орієнтується на принципи та діючі норми МЦПД та ЮНСІТРАЛ, розробляє типові інвестиційні угоди з урахуванням досвіду розвинених країн – своїх торговельно-економічних партнерів.

Новий підхід ЄС до інвестицій в угодах про вільну торгівлю є «відповіддю» на те, що європейські ін-

вестори зазнають дискримінації по відношенню до їх іноземних конкурентів, і, таким чином, ЄС втрачає частку ринку. Велика географічна відстань від зростаючих ринків, обмежений доступ на ринки торговельних партнерів через відсутність уніфікованого європейського законодавства з питань інвестиційної політики стримує інтернаціоналізацію виробництва, залучення інвестицій та робить європейські компанії неконкурентоспроможними. Нові перспективи розвитку пов'язані з оптимізацією територіальної локації компаній через відкриття філій, дочірніх та асоційованих компаній, використанням знань, робочої сили, технологій приймаючої країни.

Відповідно до стратегії «Європа 2020», майбутнє ЄС пов'язано з виробництвом і обміном високотехнологічними, більш якісними товарами і послугами, зокрема, наданням телекомунікаційних, фінансових, транспортних послуг, розвитком «зеленої економіки», машинобудування, для яких інвестиції виступають обов'язковою, ключовою умовою розвитку галузі. Спільна європейська політика покликана відтворити ефект «вирівнювання», що дозволить компаніям у країнах з невеликою кількістю двосторонніх угод і малими обсягами притоку ПІІ мати рівні можливості для залучення іноземних інвесторів. З нашої точки зору, позитивний ефект, у першу чергу, слід очікувати тим країнам, які були «вилучені» з інвестиційного потоку. Країни із значними іноземними інвестиціями отримують вигоду, якщо ЄС вдасться залучити увесь «полюс» зовнішніх та внутрішніх ПІІ і скористатися ефектом масштабу, щоб посилити свій вплив на світовій арені шляхом підписання регіональних торговельних угод.

Висновки з проведеного дослідження. Інвестиційна політика еволюціонувала у спільну горизонтальну політику ЄС. Із моменту набуття чинності Лісабонського договору ЄС має виключну компетенцію з питань прямого іноземного інвестування, що значно підвищує роль європейських інститутів, у першу чергу, Європейського парламенту у виробленні, прийнятті рішень та реалізації цієї політики. Спільна інвестиційна політика сприяє досягненню цілей розвитку тисячоліття, особливо скороченню масштабів бідності, як найважливішого завдання Європейського Союзу, стратегії «Європа 2020». Економічне зростання забезпечуватиметься як за рахунок поліпшення доступу на ринок ЄС іноземних інвесторів, так і зарубіжних інвестицій; прозорості правил інвестування та запровадження механізму вирішення спірних питань; збільшення потоків платежів, пов'язаних із рухом капіталів при збереженні можливості застосовувати захисні заходи у виняткових обставинах (здоров'я громадян, екологічні питання та ін.); спрощення пересування кваліфікованої робочої сили. Інвестиційна політика ЄС знаходиться на етапі становлення, тому перспективи досліджень будуть пов'язані з аналізом правил інвестування у регіональних торговельних угодах, оцінкою ефективності спільної інвестиційної політики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. EU investment policy: Civil Society Dialogue [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/april/tradoc_150853.pdf.
2. Blomkvist K. The impact of a common EU FDI approach on individual member states and overall EU competitiveness / K. Blomkvist [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.snee.org/filer/papers/621.pdf>.
3. Investment protection as a common EU competence. A new threat to sustainable development, 2012 [Електронний ресурс]. –

- Режим доступу : http://www.s2bnetwork.org/fileadmin/dateien/downloads/S2B_Reader_Investment_Protection_01.pdf.
4. Poulsen L. S. Bilateral Investment Treaties and Preferential Trade Agreements: Is a BIT really better than a lot? /Lauge Skovgaard Poulsen, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iisd.org/itn/2010/09/23/bilateral-investment-treaties-and-preferential-trade-agreements-is-a-bit-really-better-than-a-lot/>.
 5. Kader A. Working Document on the European Union's future investment policy/ Arif Kader, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=//EP//NONSGML+COMPARL+PE-452.839+01+DOC+PDF+V0//EN&language=EN>.
 6. Bernasconi-Osterwalder N. Analysis of the European Commission's Draft Text on Investor-State Dispute Settlement for EU Agreements. – 2012. – July 19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iisd.org/itn/tag/eu-bits/&prev=/search%3Fq%3Deuropean%2Bcommon%2Binvestment%2Bpolicy%26biw%3D1269%26bih%3D855>.
 7. Maes M. While the EU member states insist on the status quo, the European Parliament calls for a reformed European investment policy / M. Maes , 1 July, 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iisd.org/itn/tag/eu-bits/&prev=/search%3Fq%3Deuropean%2Bcommon%2Binvestment%2Bpolicy%26biw%3D1269%26bih%3D855>.
 8. Tobin J. L. A BIT is better than a lot. Bilateral Investment Treaties and Preferential Trade Agreements / J. L. Tobin, M. L. Bush [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www9.georgetown.edu/faculty/mlb66/BITs%20and%20PTAs.pdf>
 9. World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies. – UNCTAD, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Full-en.pdf>.
 10. EU27 Foreign Direct Investment. EU27 investment flows with the rest of the world recovered in 2011 // Eurostat news release. – 2012. – № 88 (13.06.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-13062012-BP/EN/2-13062012-BP-EN.PDF.
 11. Selen Sarisoys Guerin Do the European Union's bilateral investment treaties matter? The way forward after Lisbon. – CEPS : Working Document. – 2010. – № 333 (July). – 16 p.
 12. Investment Protection and Investor-to-State Dispute Settlement in EU agreements – Fact Sheet. – 2013. – November. – P. 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/november/tradoc_151916.pdf.
 13. Treaty of Lisbon. Council of the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consilium.europa.eu/documents/treaty-of-lisbon?lang=en>.
 14. EU FTA manual briefing: The EU's approach to Free Trade Agreements Investment [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://aprodev.eu/files/Trade/EU%20FTA%20Manual%20fta5_investment.pdf.
 15. Towards a comprehensive European international investment policy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/may/tradoc_147884.pdf.
 16. Reform of invest-state dispute settlement: in search of a roadmap. Updated for the launching of the World Investment Report (WIR), 26 June 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/webdiaepcb2013d4_en.pdf.
 17. Regulation (EU) № 1219/2012 of the European Parliament and of the Council of establishing transitional arrangements for bilateral investment agreements between Member States and third countries, 12 December 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.europarl.europa.eu/code/lex/default_2012_en.htm.

УДК 330.341.2

Ефременко А.В.*аспирант кафедри «Міжнародна економіка»
Донецького національного університету*

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Статья посвящена исследованию механизмов взаимодействия и характера влияния основных институциональных факторов на международное научно-техническое сотрудничество. Рассмотрены основные наднациональные и государственные институты, которые обеспечивают регулирование и реализацию МНТС. А также формы международного научно-технического сотрудничества, которые определяют соответствующее многообразие видов МНТС.

Ключевые слова: институты, международное научно-техническое сотрудничество, инновационный потенциал, международное разделение труда, научный прогресс.

Єфременко А.В. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Стаття присвячена дослідженню механізмів взаємодії і характеру впливу основних інституціональних чинників на міжнародне науково-технічне співробітництво. Розглянуто основні наднаціональні і державні інститути, які забезпечують регулювання та реалізацію МНТС. А також форми міжнародного науково-технічного співробітництва, які зумовлюють відповідне різноманіття видів МНТС.

Ключові слова: інститути, міжнародне науково-технічне співробітництво, інноваційний потенціал, міжнародний поділ праці, науковий прогрес.

Efremenko A.V. INSTITUTIONAL ENSURING OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION

The article investigates the mechanisms of interaction and the nature of the impact of major institutional factors on international scientific and technical cooperation. The main state and supranational institutions that provide regulation and implementation of ISTC are considered. And also, forms of the international scientific and technical cooperation, which predetermine the corresponding variety of types of ISTC.

Keywords: institutions, international scientific and technical cooperation, innovative potential, the international division of labor, scientific progress.

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження на сучасному етапі розвитку глобалізаційних процесів обумовлена тим, що розвиток виробничих сил в суспільстві спонукається не тільки розширенням і розвитком політичних, економічних, а й науково-технічних

связей между государствами. Таким образом, существует реальная потребность в международном научно-техническом сотрудничестве между государствами и предприятиями различных государств посредством международного разделения труда и научного прогресса.